

Lärarutbildningen vid Stockholms universitet

CeHum Centrum för de humanistiska ämnenas didaktik

Britt-Marie Hansson 08 – 1207 6663 E:post: britt-marie.hansson@cehum.su.se

Kursbeskrivning för kursen

Att handleda och utveckla yrkeskunnande i ämneslärarutbildningen

2015

Kurskod: CH428F

Välkommen till kursen!

Att handleda och utveckla yrkeskunnande i ämneslärarutbildningen

Kursen är en fristående kurs om 7,5 högskolepoäng inom området utbildningsvetenskap med inriktning mot didaktik. Kursen går på kvartsfart och är upplagd på 6 eftermiddagsseminarier.

Kursbeskrivningen innehåller allmänna upplysningar om kursens innehåll, uppläggning, litteratur, examination och bedömning samt en del annan praktisk information. Kursbeskrivningen utgår från kursplanen.

Kursansvarig lärare, examinerator och kursadministratör

Kursansvarig och examinerator: Britt-Marie Hansson (britt-marie.hansson@cehum.su.se)

Kurslärare: Britt-Marie Hansson och Cecilia Eskilsson (cecilia.eskilsson@cehum.su.se)

Kursadministratör: Kristian Pettersson (kristian.pettersson@erg.su.se)

Kursansvarig ansvarar för kursplanering, utvärdering samt information via institutionens kurshemsida, www.cehum.su.se.

Kursadministratören ansvarar för information beträffande administrativa frågor, registrering och betygsrapportering.

Registrering är obligatorisk och sker i samband med första seminarietillfället.

Kursens övergripande syfte, innehåll och förväntade studieresultat

Kursens övergripande syfte är att erövra kunskaper om och utveckla kompetens i att handleda och utveckla lärarstudentens

- *analys och reflektionsförmåga*
- *ämnesdidaktiska kompetens samt*
- *kommunikativa och demokratiska ledarskap*

Kursen syftar även till att utveckla förmågor att tillämpa handledningsstrategier med utgångspunkt i lärarutbildningens styrdokument och lärarstudentens kunskaper, erfarenheter och behov. Där ingår också att kunna stödja studenternas reflektion kring skolans lärandemiljö ur ett etiskt perspektiv.

Kursen behandlar teorier och metoder avseende handledning, samtal och reflekterande processer. Kunskap om handledningsprocessen fördjupas genom analys och reflektion av undervisning och lärprocesser i relation till kursdeltagarnas egna praktiska yrkesteorier. Även lärarutbildningens intentioner, styrdokument och organisation diskuteras.

Förväntade studieresultat (ur kursplanen)

Efter genomgången kurs förväntas studenten

ha kunskap om

- * centrala begrepp och teoretiska perspektiv på individ- och grupphandledning
- * etiska begrepp och teorier för att kunna identifiera och hantera yrkesetiska dilemman i relation till grundläggande värden

uppvisa förmåga att

- * tillämpa olika metoder och förhållningssätt i planering, genomförande och analys av professionella handledningssamtal
- * motivera val av metoder och förhållningssätt utifrån den handleddes olika behov och förutsättningar
- * stimulera och leda professionsutveckling

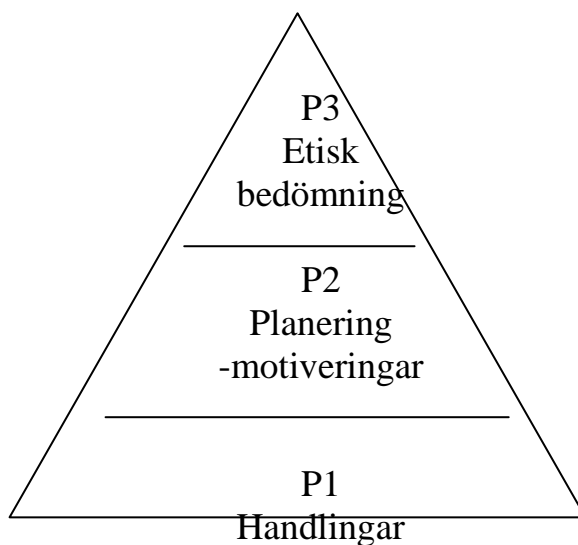
Arbetsformer utgörs av seminarier, föreläsningar och workshops där kursdeltagarna analyserar och utvecklar sin egen och varandras förmåga att handleda.

Examination

Kursen examineras muntligt och skriftligt under kursens gång samt vid kursens slut. Vid ett avslutande examinationsseminarium utgör den skriftliga examinationsuppgiften underlag för gruppvisa genvarssamtal.

➤ Inlämningsuppgift: Min praktiska yrkesteori

I Handal & Lauvås bok "På egna villkor" redogörs för synen på förhållandet mellan teori och praktik. De presenterar en modell, den så kallade "praxistriangeln" (se nedan), som kan användas för att belysa och analysera sambandet mellan lärares synliga, konkreta handlingar (d v s vad lärare/pedagoger faktiskt gör i klassrummet) och principerna/teorierna bakom dessa handlingar. Här beskrivs praxistriangelns olika nivåer och hur dessa förhåller sig till varandra enligt modellen nedan.

Som ett led i att utveckla sin handledningskompetens är det värdefullt att bli medveten om och formulera sin egen "praktiska yrkesteori". Fundera därför över hur du vanligtvis gör när du planerar och genomför undervisning/pedagogisk verksamhet. Utgå gärna från en undervisningssekvens/arbetsområde eller utifrån ett antal "lektioner" inom ett större arbetsområde.

P1-nivån Sträva mot att så tydligt och konkret som möjligt beskriva vad och hur du faktiskt gör. Studera och beskriv hur du t.ex. introducerar lektionen eller verksamheten i gruppen, vilka uppgifter du ger, hur du ställer frågor, organiserar arbetet etc.

- P2-nivån Försök att finna typiska och återkommande mönster i ditt handlande. Använd de didaktiska frågeställningarna (vad? hur? varför? och för vem?) i en analys av och reflektion kring det som ägt rum, dvs en ”teoretisering” av praktiken. Ta stöd i den litteratur du kommit i kontakt med under kursen när du spårar, belyser och klargör de bakomliggande principerna/teorierna i din undervisning/verksamhet. Resonera kring vilka värden som du kan spåra i ditt ledarskap.
- P3-nivån Vilka etiska dilemman dyker upp under den tid som du beskriver. Hur förhåller du dig, vilka etiska modeller tillämpar du och hur problematiserar du detta.

Syftet med denna del av uppgiften är således att bli medveten om och kunna kommunicera sin egen ”praktiska yrkesteori”. Uppgiften går *inte* ut på att formulera en perfekt och fulländad ” praktiska yrkesteori ”. Skrivandet är snarare en del i processen att utvecklas som lärare och handledare, dvs att utveckla en både erfarenhetsbaserad och samtidigt teoretiskt förankrad yrkeskompetens. Du skriver således i första hand för din egen skull, som ett led i arbetet med att synliggöra din egen praktiska yrkesteori. Denna uppgift utgör utgångspunkt för din ”handledningsfilosofi”.

Antal sidor ca 2.

➤ **Examinationsuppgift – Min handledningsfilosofi**

Med stöd i Din PYT-text, kurslitteratur och eventuella erfarenheter som handledare ska Du i denna del fokusera och reflektera över rollen som handledare dvs ”att handleda och utveckla yrkeskunnande i lärarutbildningen”.

Texten ska belysa och problematisera olika aspekter av handledarskapet. Du ska beskriva och resonera kring vad som kan sägas karaktärisera din handledningsfilosofi. Använd följande frågor som utgångspunkt:

- Vad ser du som ett övergripande syfte med handledning av lärarstuderande och därmed din roll som handledare?
- Vilket innehåll kommer huvudsakligen att vara i fokus vid handledningssamtalen?
- Vilka metoder och förhållningssätt bedömer du som framgångsrika vid professionsutvecklingssamtal?

- Vilka möjligheter och utmaningar ser du med att tillämpa de modeller för handledning som presenteras i litteraturen?

I texten ska du ha med explicita referenser till kurslitteraturen och använda centrala begrepp för handledning. Du ska också anknyta till din PYT.

Antal sidor ca 3.

Inlämning

Inlämningsuppgifterna ska tillsammans omfatta max 2500 ord, Times New Roman, storlek 12, radavstånd 1,5 senast två veckor efter sista seminarietillfället.

- **Muntlig examination** av samtalskompetens, innebär genomförande av ett fingerat handledarsamtal samt skriftlig reflektion kring detsamma.

Betyg och bedömning

Betygsättning på hela kursen sker enligt en sjugradig målrelaterad betygsskala från A till F. För ett godkänt betyg krävs också att texten uppfyller de formella kraven.

Bedömningsunderlag utgörs av inlämningsuppgift, muntlig examination, skriftlig examinationsuppgift och bidrag till kollektiv reflektion under seminarier.

Bedömningsmatris

Matriserna nedan beskriver vad för slags kunnanden som eftersträvas i kursen. Matriserna är vägledande vid bedömning och kommer att diskuteras och konkretiseras vid kursens seminarier.

Bedömningsmatris

A	Kursdeltagarens analys av handledning visar förmåga att självständigt och kritiskt prövande använda relevanta teorier och begrepp för att förstå och hantera komplexa handledningssituationer. Kursdeltagaren kommunicerar sin egen förståelse utifrån sin roll som handledare. Kommunikationen präglas av självreflexivitet och kontextkänslighet.
B	Kursdeltagaren urskiljer handledningskompetenser samt analyserar och reflekterar över dessa med en tydlig förmåga att använda relevanta teorier och begrepp i granskningen och ett i viss mån självständigt och kritiskt prövande.
C	Kursdeltagaren urskiljer handledningskompetenser samt analyserar och reflekterar över dessa på ett mycket klart och underbyggt sätt, med stöd av begrepp från någon relevant teori eller modell.
D	Kursdeltagaren urskiljer handledningskompetenser samt beskriver dessa på ett klart och underbyggt sätt med stöd av begrepp från någon relevant teori eller modell.
E	Kursdeltagaren urskiljer /handledningskompetenser samt beskriver dessa med stöd av begrepp från någon i viss mån relevant teori eller modell.
Fx	Kursdeltagaren urskiljer inte i tillräcklig grad handledningskompetenser eller beskriver inte dessa med stöd av begrepp från någon relevant teori eller modell.
F	Kursdeltagaren urskiljer inga handledningskompetenser

Kurslitteratur

Aldenmyr, Sara, Paulin, Ann & Zetterqvist, Kirsten (2009) *Etik i professionellt lärarskap* Gleerups

Claesson, Silva (2003). *Spår av teorier i praktiken*. Studentlitteratur.

Handal, Gunnar&Lauvås, Per, (2000). *På egna villkor- en strategi för handledning* Lund: Studentlitteratur

Hägg, Kerstin & Kouppa, Svea Maria (2007) *Professionell vägledning – med samtal som redskap*. Lund: Studentlitteratur

Löv, Ole (2011) *Pedagogisk Handledning* Studentlitteratur

Dessutom tillkommer texter och artiklar med anknytning till ämnesdidaktik och forskning.

Utvärdering av kursen sker vid kursavslut

